

**СТУДЕНТСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Анотація. Стаття містить стислий аналіз діяльності студентських об'єднань в навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, студентське об'єднання, студентське самоврядування, навчально-виховний процес.

Аннотация. Статья содержит краткий анализ деятельности студенческих объединений в учебно-воспитательном процессе высших учебных заведений.

Ключевые слова: высшее учебное заведение, студенческое объединение, студенческое самоуправление, учебно-воспитательный процесс.

Annotation. The article contains a brief analysis of association of students in initial educational process of higher educational establishment.

Key words: higher educational establishment, students' association, student self-government organs, process of educational.

Удосконалювання навчально-виховного середовища вищої школи в аспекті Болонського процесу, інтеграції України у Європейське співтовариство розглядає функціонування у вищих навчальних закладах різноманітних форм студентських об'єднань, як потужний фактор демократизації сучасного суспільства. Саме тому, в основі навчально-виховних процесів мають бути покладені демократичні цінності, які є об'єднуючими елементами в діяльності педагогічних колективів вищих навчальних закладів.

За такого підходу ми маємо, не тільки підготувати компетентного спеціаліста-професіонала, але й сприяти розвитку особистості майбутнього фахівця, сформувати інтелігентну людину, яка здатна безперервно вдосконалювати свою професійну майстерність, збагачувати соціальний досвід, прагнути до нових перетворень у різноманітних аспектах життя суспільства.

Таким чином, згідно зі ст.38 Закону України «Про вищу освіту» основними завданнями органів студентського самоврядування є [1]:

- забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема, стосовно організації навчального процесу;
- забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;
- сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами;
- організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями;
- сприяння працевлаштування випускників;
- участь у розв'язанні питань міжнародного обміну студентами.

Характеризуючи ситуацію управлінських рішень у освітньому просторі України зазначимо, що у січні 2010 року Верховна Рада ухвалила зміни та доповнення до деяких статей Закону України «Про вищу освіту» щодо питань студентського самоврядування №1280 [2].

Даним Законом передбачено, що орган студентського самоврядування отримує фінансування на свою діяльність у розмірі 0,5% від спеціального фонду вищого навчального закладу. Крім того, законопроект передбачено, що не

менше 10% студентів буде представлено у Вчених Радах, можливість участі студентів у виборах ректорів і керівників факультетів та завідувачів кафедр. Згідно змін до Закону адміністрація вищого навчального закладу має узгоджувати з лідерами студентських об'єднань рішення про відрахування студента з навчального закладу на підставах, не пов'язаних з академічною заборгованістю; поселення студента в гуртожиток та виселення з нього, крім випадків, пов'язаних з невиконанням умов договору про надання гуртожитку (у разі його укладення); правила поведінки студентів та правила проживання в гуртожитках; участь у програмах міжнародного обміну студентами тощо.

Отже, зазначене вище детермінує актуалізацію діяльності студентських об'єднань, яке спрямоване на удосконалення навчально-виховного процесу, виховання духовності і культури студентів, зростання соціальної активності і відповідальності за доручену справу.

Водночас, саме студентські об'єднання є дієвою формою самовиховання. Тому самовиховання розвитку особистості найчастіше спирається на індивідуальні якості студента, його нахили і потреби [3]. Завдяки цьому, студенту вдається виявити для себе самого домінуючі задатки, що в майбутньому можуть суттєво визначити весь свій життєвий шлях, максимально забезпечити розвиток фізичних, інтелектуальних і моральних якостей.

Чи є проблеми в молодого українського студентського самоврядування? Безумовно. Це і відсутність чіткого механізму взаємодії та співпраці як між органами студентського самоврядування і адміністрацією, так і з іншими студентськими об'єднаннями вищих навчальних закладів. Імовірніше за все, причину такого стану справ треба шукати не в загальному песимізмі, соціальній апатії та зневірі студентства, а в недостатній поінформованості щодо діяльності органів студентського самоврядування [4]. Пасивність студентства породжена, на наш погляд, браком інформації про діяльність та існування такої організації. Це вимагає створювати сайти, випускати різноманітні довідкові матеріали, які б роз'яснювали студентам завдання та можливості студентських об'єднань у вищих навчальних закладах.

Продовжуючи розгляд проблеми й доповнюючи попередню думку, є необхідність звернути увагу на низький рівень довіри та низький авторитет лідерів органів студентських об'єднань: колегій, рад, парламентів. Адже є приклади використання ними посад не для захисту прав студентства, а як «плацдарм» для власної управлінської кар'єри: здорові амбіції можна в таких випадках вітати, але доки можливості студентського самоврядування використовуються для колективу, а не у виключно особистих цілях.

Щоб не виникало таких проблем, на наш погляд, потрібно завжди обирати і затверджувати представників до виконавчих органів студентських об'єднань на загальних зборах. Оскільки, вищим органом в студентських об'єднаннях є загальні збори студентів вищого навчального закладу, які ухвалюють Положення про студентське самоврядування; обирають виконавчі органи студентського самоврядування та заслуховують їх звіти; визначають структуру, повноваження та порядок обрання виконавчих органів студентського самоврядування.

Під студентським самоврядуванням розуміють право студентів (усі студенти денної форми навчання вищого навчального закладу) вищого навчального закладу самостійно вирішувати питання громадського життя студентів у межах чинного законодавства та Статуту навчального закладу.

Важливо чітко усвідомити, що студентські об'єднання є важливим фактором розвитку і модернізації суспільства, які дають можливість виявити потенційних лідерів, для формування майбутньої еліти нації. Опора на ініціативу, активну життєву

позицію, європейські ціннісні орієнтації студентства є реальним показником цивілізованості суспільства, утвердження в ньому демократичних починань.

Отже узагальнюючи ми визначаємо, що лише комплексний і системний підхід до спільних проблем функціонування студентського самоврядування зможе сприяти об'єднанню студентів у громаду, здатну ефективно управляти своїм життям, захищати свої права й інтереси, брати участь у процесі прийняття рішень. Аналіз діяльності органів студентських об'єднань дозволяє констатувати, що участь студентів в управлінні вищим навчальним закладом - це конкретний вияв демократизації вищої школи України, утвердження її автономії.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 №2984-111 //<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=2984%2D14> - 23.01.2006 р.
2. <http://lesyaorobets.livejournal.com>.
3. Новак Н.Є. Проблеми студентського самоврядування і виховний процес в інституті.// *Наука і методика* №6, 2006. Збірник науково-методичних праць. - Київ: «Аграрна освіта», 2006. - 151-157 с.
4. Сасімова І.А. Студентське самоврядування - інструмент удосконалення навчально-виховного процесу.// *Наука і методика* №9, 2007. Збірник науково-методичних праць. - Київ: «Аграрна освіта», 2007. - 145с.

УДК 37.013

І.О. КОВПАК

*аспірант відділу педагогіки і психології
вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України*

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ “МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ”

Анотація. Стаття присвячена аналізу структури поняття міждисциплінарність. У статті виявленні найсуттєвіші ознаки міждисциплінарній інтеграції, що дозволяють окреслити межі об'єднання дисципліни, особливості об'єднання, а також кінцевий результат. Виокремленні умови (педагогічна, загальнодидактичні і психологічні) котрі сприяють формуванню наукових понять на міждисциплінарній основі.

Ключові слова: міждисциплінарність, інтеграція, полідисциплінарність, трансдисциплінарність, комплексність, взаємодія, зв'язки, системність.

Аннотация. Статья посвящена анализу структуры понятия междисциплинарность. В статье выявлены существенные признаки междисциплинарной интеграции, позволяющие очертить границы объединения дисциплины, особенно-сти объединения, а также конечный результат. Выделены условия (педагогическая, общедидактические и психологические) которые содействуют формированию научных понятий на междисциплинарной основе.

Ключевые слова: междисциплинарность, интеграция, комплексность, трансдисциплинарность, полидисциплинарность, взаимодействие, связи, системность.

Annotation. Article of dedication the analysis of structure of concept of interdisciplinary. In the article exposure the most substantial signs which allow interdisciplinary integration of, to outline the scopes of uniting discipline, feature of association, and also eventual result. Selection of condition (pedagogical, zagal'nodidaktichni and psychological) which are instrumental in forming of scientific concepts on interdisciplinary basis.

Key words: interdisciplinarity, integration, polydisciplinarity, transdisciplinarity, complexity, interaction, relations, systemary.